

6. Московець В. І. Громадськість як інститут громадянського суспільства. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2011. № 2. С. 37–43.

7. Юридична енциклопедія : в 6 т. Ред.кол.: Ю. С. Шемшученко (відп.ред.) та ін. Київ : Укр. енцикл., 1998. Т. 1: А–Г. 1998. 672 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-303-6-14>

Березка Н. О.,

*аспірантка кафедри публічного управління та економіки
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

ПОЗИТИВНИЙ ТА НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ ЛОБІЗМУ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Лобізм – це процес діяльності, коли групи або особи намагаються вплинути на прийняття рішень урядом або законодавчою владою на користь своїх інтересів. Лобісти можуть включати представників промисловості, бізнесу, професійних груп, некомерційних організацій та інших груп, які прагнуть вплинути на рішення, що стосуються їхніх інтересів.

Лобіювання – це спроба вплинути на дії органів державної влади та місцевого самоврядування через законні засоби з метою підтримки певних інтересів. Цей процес має на меті досягти прийняття важливих рішень, що відповідають інтересам зацікавлених осіб.

Лобісти використовують різноманітні методи, такі як звернення до законодавців та державних службовців, публічні виступи, фінансову підтримку політичних кандидатів та партій, організацію кампаній з впливу на громадську думку та інші [3, с. 149].

У наші часи, в українському суспільстві, поширеною є думка, що приховане (тіньове) лобіювання існує на всіх рівнях влади.

Більшість українців сприймає інститут лобіювання негативно. Цьому сприяє кілька факторів, зокрема:

- недостатня кількість доступної інформації про легальний лобізм поряд з гучними скандалами щодо виявлення «тіньових» схем;

- відсутність чітких механізмів лобіювання в українському законодавстві, що призводить до невмотивованого застосування іноземних термінів;

– неможливість точно встановити межу між легальним просуванням інтересів та підкупом, що часто сприймається як одне й те саме [2, с. 63].

Разом з тим, інститут лобіювання є важливим та ефективним інструментом, який може покращити якість законодавства та забезпечити його стабільність. Це так важливо, що в багатьох країнах світу законодавці працюють над розробкою правових рамок для цього явища.

У США лобістська діяльність стала бізнесом, що приносить мільярдні прибутки. Держава має офіційний реєстр лобістів, які представляють інтереси різних компаній та груп. При цьому США не єдині, хто регулює лобізм. Ринок лобізму офіційно діє в багатьох країнах, включаючи країни Європейського Союзу, Велику Британію та Канаду [4, с. 58].

Таким чином, ми бачимо, що лобізм може мати як позитивний, так і негативний вплив на суспільство та державу.

Позитивні аспекти лобізму полягають у тому, що це дозволяє різним групам інтересів висловлювати свої погляди та допомагає законодавцям приймати рішення, які відповідають потребам суспільства.

Позитивний вплив лобізму може полягати в тому, що лобісти можуть допомогти у вирішенні проблем із законодавчою та регуляторною базою, а також у здійсненні реформ. Це може забезпечити підтримку ініціатив, що покращують умови життя громадян, підвищують рівень безпеки, сприяють економічному зростанню та зменшують негативний вплив на довкілля.

Лобісти можуть виступати в якості представників громадських організацій, бізнесу, профспілок, наукових установ, тобто, тих груп, які мають певні інтереси та потреби. Вони можуть брати участь у публічних дискусіях, консультаціях та інших формах співпраці з органами влади для того, щоб висувати пропозиції та підтримувати ініціативи, що відповідають їх інтересам.

Крім того, лобісти можуть бути джерелом інформації для державних органів, яка допомагає зробити розумний та обґрунтований вибір при прийнятті рішень. Це може допомогти уникнути помилок та негативних наслідків для громадян та бізнесу.

Отже, позитивний вплив лобізму може бути значний, якщо лобісти діють у межах закону та етичних стандартів, дотримуються принципу відкритості та прозорості та стежать за тим, щоб їх дії сприяли покращенню умов життя та розвитку суспільства [1, с. 33].

Однак, негативні наслідки лобізму можуть включати корупцію, відмивання грошей, перевищення повноважень, а також незаконний вплив на прийняття рішень.

Лобізм та корупція є двома різними поняттями, хоча і можуть мати спільні риси.

Лобізм – це законний процес впливу на державні органи з метою просування певних інтересів чи питань. Лобісти можуть пропонувати свої ідеї та аргументи, надавати інформацію та взагалі намагатись переконати представників влади в правильності своїх позицій. При цьому лобісти працюють в межах закону та не порушують етичних норм.

Корупція – це незаконне використання посадових повноважень для отримання особистої вигоди. Корупція може включати у себе незаконні платежі, отримання підкупу, вимагання хабарів чи інші форми зловживання владою.

Хоча лобізм та корупція можуть мати спільні риси (наприклад, обидва поняття можуть включати вплив на владу), вони все ж різняться основними принципами та законністю впливу на дії державних органів.

Якщо лобістам дозволяється використовувати грошові кошти, які надходять від зацікавлених осіб, то існує ризик, що ці кошти можуть бути використані для відмивання грошей. Однак варто зазначити, що відмивання грошей є незаконною діяльністю, і лобісти, як правило, не займаються цим, оскільки це може призвести до суттєвих наслідків.

Тим не менш, якщо лобісти сприяють зацікавленим особам у впливі на дії органів державної влади, може виникати ризик того, що вони отримають винагороду від цих осіб, що може бути сприйнято як відмивання грошей. Це може статися, наприклад, якщо лобісти одержують від зацікавлених осіб плату за послуги, які не були виконані, з метою приховати істинне джерело грошових коштів.

Незаконний вплив лобістів на прийняття рішень означає використання неправомірних методів або інструментів для зміни рішень, що приймаються органами державної влади або органами місцевого самоврядування.

Це може включати в себе вимагання неправомірної вигоди, підроблення документів, погрози і т. д. Також, лобісти можуть використовувати свої зв'язки та вплив для того, щоб отримати неправомірну перевагу в процесі прийняття рішень.

Незаконний вплив лобістів на прийняття рішень може призвести до серйозних наслідків, включаючи порушення законодавства, загрозу демократії, порушення прав інших осіб, а також призвести до негативних соціально-економічних наслідків. Також це може спричинити втрату довіри громадян до державних інституцій.

Важливо, щоб лобісти діяли в межах закону та етичних стандартів і не використовували незаконні методи впливу на прийняття рішень. Держава повинна законодавчо закріпити механізми для контролю за лобізмом та протидії незаконному впливу на прийняття рішень, включаючи вимоги до реєстрації лобістів, обмеження витрат на лобювання та обов'язковість декларування таких витрат.

Список використаних джерел:

1. Євченко Р. І. Інституалізований лобізм, як конвенціональна практика політичної участі. Політичні інститути та процеси. 2022. № 4. С. 31–37.
2. Лубінець Д. В. Лобізм у політичній системі: закордонний досвід для України : дисертація. Спеціальність 052 Політологія. Маріупольський державний університет, Маріуполь, 2020. 241 с.
3. Allern S., Pollack E. The role of think tanks in the Swedish political landscape. *Scandinavian Political Studies*. 2020. 43(3). P. 145–169.
4. De Bruycker I., Beyers J. Lobbying strategies and success: Inside and outside lobbying in European Union legislative politics. *European Political Science Review*. Volume 11. Issue 1. February 2019. P. 57–74.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-303-6-15>

Возовик О. О.,

*аспірант кафедри публічного управління та адміністрування
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

АНТИКРИЗОВЕ ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ СФЕРОЮ В УМОВАХ ВІЙНИ

Початок повномасштабного вторгнення Росії в Україні, а відтак введення воєнного стану на території нашої держави призвело до загострення жажливих явищ для національної економіки, які виражаються у руйнуванні логістичних ланцюгів, виробничих потужностей, інфраструктурних об'єктів, що суттєво перешкоджає управлінню економічною сферою. Через це спостерігається суттєве зменшення кількості підприємств, що, в свою чергу, зумовлює зменшення обсягу ВВП, зростання кількості безробітного населення, а також рівня бідності в країні. З метою забезпечення ефективного